

MINISTERIE VAN LANDBOUW EN VISSERIJ

Aan de leden van de Coördinatie Commissie
=====

Betreft: De voorstellen van de Europese Commissie aan de Raad
betreffende het E.E.G.-landbouwprijsbeleid voor het
jaar 1973/1974.

De Europese Commissie heeft de prijsvoorstellen voor het jaar 1973/74 bij de Raad ingediend. In deze nota wordt een samenvatting gegeven van de factoren die van belang moeten worden geacht voor de beoordeling van deze voorstellen en de bepaling van het Nederlandse standpunt.

Achtereenvolgens wordt aandacht geschonken aan:

1. de inkomensontwikkeling in de Nederlandse landbouw en de samenhang daarvan met de prijsontwikkeling;
2. de ontwikkeling van de produktie en het verbruik in de Gemeenschap;
3. de vraag in hoeverre de prijsbeslissingen 1973/74 gecombineerd kunnen worden met maatregelen gericht op het herstel van het eenheidsprijsniveau binnen de Gemeenschap;
4. de inhoud van de voorstellen van de Commissie;
5. het door Nederland bij de onderhandelingen in te nemen standpunt.

-----
1. INKOMENSONTWIKKELING EN PRIJSBELEID.

Eind februari 1973 heeft het Landbouw-Economisch Instituut het Landbouw-Economisch Bericht 1973 afgesloten, dat o.a. een overzicht geeft van de structurele en economische ontwikkeling van de Nederlandse landbouw.

Met gebruikmaking van de in dit Bericht samengevatte gegevens is het mogelijk de samenhang tussen prijsbeleid en inkomensontwikkeling in hoofdlijnen te schetsen.

- a) De inkomensontwikkeling in de landbouwsector (excl. tuinbouw) in de laatste 4 jaren.

Navolgende tabel geeft een overzicht van de inkomensontwikkeling in de landbouwsector als geheel:

	(in mln.guldens)			
	1969/70	1970/71	1971/72	Raming 1972/73
Opbrengsten	10.050	10.125	11.200	12.050
Non-factorkosten	6.350	7.175	7.325	7.775
Factoropbrengsten:				
Netto toegevoegde waarde (agrar.inkomen)	3.700	2.950	3.875	4.275
Procentuele verdeling:				
Akkerbouw	23	20	18	17
Rundveehouderij	54	65	66	67
Varkens+Pluimveehouderij	23	15	16	16
Factorkosten	3.600	3.875	4.175	4.600
Factoropbrengsten in % van factorkosten	103	76	93	93

Uit deze tabel blijkt dat:

- in vergelijking met het voorafgaande jaar is het jaar 1970/71 zeer slecht uitgevallen. In dat jaar vielen een aantal factoren samen die een ongunstige uitwerking hadden op het landbouwinkomen:

- bevriezing van de gegarandeerde prijzen
- ongunstige prijsontwikkeling voor de zgn. vrije produkten (consumptieaardappelen, varkensvlees, eieren, slachtgevogelte)
- ongunstige marktprijsontwikkeling voor de gegarandeerde produkten (alle prijzen tenderden naar het interventieniveau).

In het ongunstige jaar 1970/71 bleken de factoropbrengsten (d.i. de netto toegevoegde waarde als beloning voor de in de landbouw samenwerkende primaire produktiefactoren: arbeid, grond en kapitaal) de factorkosten (d.w.z. de kosten van deze produktiefactoren) slechts voor 76% te dekken (1969/70 : 103%).

- het jaar 1971/72 gaf ten opzichte van het voorafgaande jaar zowel absoluut als relatief een aanmerkelijke verbetering te zien. In dit jaar werden de EEG-prijzen "ontdooit" en verbeterde de marktsituatie in de zuivelsector, de rundvleessector en de pluimveehouderij belangrijk, waardoor het prijsniveau voor deze produkten zich gunstig ontwikkelde. Opvallend is ook dat in dit jaar het prijspeil van de non-factorkosten (w.o. veevoeder) slechts met 0,5% steeg. De aanmerkelijke stijging van de netto toegevoegde waarde resulteerde in een dekkingscijfer van de factorkosten door de factoropbrengsten van 93%.

- het jaar 1972/73 geeft ten opzichte van het voorafgaande jaar wel een absolute stijging van het agrarisch inkomen te zien, maar geen relatieve verbetering. De stijging van de opbrengsten - mede als resultaat van een nieuwe verhoging der EEG-garantieprijsen - was even groot als de totale kostenstijging (non-factor + factorkosten). Het dekkingspercentage van de factorkosten door de factoropbrengsten handhaafde zich op 93%.

Dit macro-economische beeld van de inkomensontwikkeling in de landbouwsector als geheel wordt in grote lijnen bevestigd door de inkomensontwikkeling per bedrijfstype, waarvan onderstaande tabel een overzicht geeft.

Arbeidsinkomen per ondernemer in guldens per bedrijf:

	<u>1969/70</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>	<u>raming 1972/73</u>
Akkerbouwbedrijven op klei	45.300	23.000	35.700	37.000
Weidebedrijven	15.200	15.400	29.300	27.000
Gemengde zandbedrijven:				
- overwegend rundveehouderij	14.100	8.700	17.500	20.500
- veel veredeling	22.500	10.700	20.400	24.000

b) Prognose van de kostenontwikkeling en de produktiviteitsontwikkeling in de landbouw voor het jaar 1973/74.

In het Landbouw-Economisch Bericht wordt een globale prognose gegeven van de vermoedelijke ontwikkeling van het kostenniveau en de produktiviteit. Uitgaande van de veronderstellingen, dat:

- stijging van het kostenniveau t.o.v. het jaar 1972/1973 iets lager zal zijn door een iets geringere stijging van het loonpeil (12%), nl.

akkerbouw   + 6 %
rundveehouderij   + 6,5%

- de produktiviteitsontwikkeling in 1973/74 een trendmatig verloop te zien geeft:

akkerbouw   ruim 3%
rundveehouderij   3%

zouden de prijzen van de akkerbouwprodukten met gemiddeld 3% en die van melk en rundvlees met ca- 3,5% moeten stijgen om het reële inkomen in deze takken van produktie op hetzelfde niveau te handhaven.

De "nullijn" voor de landbouwsector wordt dus bereikt bij een gemiddelde prijsverhoging van ca. 3%.

Ter vergelijking zijn in onderstaande tabel samengevat de verhogingen welke gedurende de laatste jaren in het EEG-prijsniveau in RE zijn aangebracht:

	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>	<u>1972/73</u>
zachte tarwe	0	3%	4%
rogge	0	3%	5%
gerst	0	5%	4%
mais	0	1%	5%
suikerbieten	0	0	4%
koolzaad	0	0	3%
melk	0	6%	8%
rundvlees	0	6%	8%

2. ONTWIKKELING VAN PRODUKTIE EN VERBRUIK IN DE GEMEENSCHAP.

Akkerbouwprodukten

In de akkerbouwsector zijn de ontwikkeling van produktie en verbruik van granen, suiker en koolzaad van belang.

a. Granen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de ontwikkeling van produktie en verbruik van granen in de Zes gedurende de laatste 4 jaren.

Produktie en verbruik van granen in de Zes
(in mln. tonnen)

	<u>1969/70</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>	<u>1972/73</u>
<u>Tarwe:</u>				
zachte tarwe	29,8	28,3	30,3	32,2
durum tarwe	<u>2,4</u>	<u>3,0</u>	<u>3,4</u>	<u>3,5</u>
totaal prod.	32,2	31,3	33,7	35,7
" verbruik	<u>29</u>	<u>31</u>	<u>31,8</u>	<u>32,4</u>
uitvoeroverschot	<u><u>3,2</u></u>	<u><u>0,3</u></u>	<u><u>1,9</u></u>	<u><u>3,3</u></u>
<u>Voedergranen:</u>				
<u>Produktie van:</u>				
gerst	15,2	15,7	16,0	17,7
rogge	4,0	3,6	3,8	3,7
mais	<u>9,7</u>	<u>10,6</u>	<u>13,1</u>	<u>15,1</u>
totaal produktie	28,9	29,9	32,9	36,5
<u>Verbruik van:</u>				
gerst	14,2	15,0	14,8	16,0
rogge	4,0	3,6	3,8	3,7
mais	<u>17,5</u>	<u>17,4</u>	<u>20,2</u>	<u>22,7</u>
totaal verbruik	35,7	36,0	38,8	42,4
Invoeroverschot	<u><u>6,8</u></u>	<u><u>6,1</u></u>	<u><u>5,9</u></u>	<u><u>5,9</u></u>

De produktie binnen de Zes vertoont een duidelijk stijgende lijn evenals het totale graanverbruik. De netto-invoerbehoefte is, met schommelingen als gevolg van jaarlijkse oogstfluctuaties, nagenoeg constant.

De zelfvoorzieningsgraad binnen de Zes in de periode 1968/69 - 1970/71 bedroeg 90%. In dezelfde periode bedroeg de zelfvoorzieningsgraad voor granen in de 3 toegetreden landen 69%, waardoor in de vergrote Gemeenschap de graanbehoefte uit eigen produktie voor 85% werd gedekt.

b. Suiker.

In onderstaande tabel zijn de ontwikkeling van de produktie en de consumptie van suiker in de Zes samengevat.

Produktie en verbruik van suiker in de Zes
(x 1.000 ton)

	<u>1969/70</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>	<u>1972/73</u>
Totale produktie	7.425	7.050	8.075	7.650
w.v. magere suiker 1)	<u>80</u>	<u>120</u>	<u>620</u>	<u>215</u>
Afzet binnen max.quotum	7.345	6.930	7.455	7.435
consumptie	<u>6.135</u>	<u>6.560</u>	<u>6.375</u>	<u>6.535</u>
Uitvoeroverschot	<u><u>1.210</u></u>	<u><u>370</u></u>	<u><u>1.080</u></u>	<u><u>900</u></u>

1) Deze suiker is boven het maximum-quotum geproduceerd en moet zonder restitutie buiten de Gemeenschap worden afgezet.

De ontwikkeling van de produktie van suiker vertoont, afgezien van jaarlijkse oogstfluctuaties, een vrij constant beeld. Het uitvoeroverschot vertoont een afnemende tendens als gevolg van een vrij constante produktie en een stijgende consumptie. Het feit dat de totale produktie vrij constant is wordt mede veroorzaakt doordat de prijsgaranties per lidstaat beperkt zijn door het quotastelsel. Dit stelsel loopt tot en met de oogst 1974, waarna het suikerbeleid in de vergrote Gemeenschap opnieuw dient te worden vastgesteld. Voorts dient in aanmerking te worden genomen dat de wereldmarkt voor suiker de laatste jaren slechts schaars met suiker is voorzien, als gevolg waarvan het prijsniveau zich op een zeer hoog peil beweegt.

c. Koolzaad

Ontwikkeling van produktie en verbruik in de Zes
(x 1.000 ton)

	<u>1969/70</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>	<u>1072/73</u>
EEG-produktie	688	807	913	1.034
Netto-invoer	<u>48</u>	<u>376</u>	<u>398</u>	<u>-</u>
Totaal verbruik	736	1.183	1.311	-
	====	=====	=====	=====

d. Melk en rundvlees.

1) Melk en zuivelprodukten

In onderstaande tabel zijn de voornaamste gegevens m.b.t. de ontwikkeling van de produktie en het verbruik van melk- en zuivelprodukten in de Zes samengevat.

	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1972 t.o.v.</u> <u>1971 in%</u>
melkveestapel (1000 stuks)	21.265	20.643	20.073	20.100	+ 0,1
melkproduktie (1000 ton)	73.939	73.183	72.761	75.430	+ 3,7
melkaanvoer (1000 ton)	55.267	54.943	55.494	58.750	+ 5,9
boterproduktie (1000 ton)	1.348	1.299	1.252	1.390	+ 11,0
boterverbruik (1000 ton)	1.264	1.253	1.138	1.080	- 5,1
kaasproduktie (1000 ton)	1.990	2.077	2.184	2.305	+ 5,5
kaasverbruik (1000 ton)	1.973	2.050	2.133	2.260	+ 6,0
mager melkpoeder prod. (1000 ton)	1.219	1.195	1.162	1.360	+ 17,0
melk:zelfvoorzienings- graad (%)	105,0	102,2	106,1	110	+ 3,7

Produktie

De situatie op de zuivelmarkt in de EEG werd in de jaren 1969 t/m 1971 gekenmerkt door een toenemende evenwichtigheid tussen vraag en aanbod. De belangrijkste oorzaak van deze gunstige ontwikkeling was, dat sinds 1968 de melkproduktie in de EEG geen uitbreiding te zien gaf, integendeel, eerder iets daalde.

In 1972 heeft echter een sterke uitbreiding van de melkproduktie plaatsgevonden, niet alleen in de E.E.G. doch in alle landen die voor de melkproduktie van belang zijn.
Het is niet gelukt in 1972 in de EEG voor de grotere hoeveelheid melk, en met name voor de grotere hoeveelheid melkvet, een afzet te vinden tegen lonende prijzen.
Voor het melkprijsjaar 1973/74 moet met een verdere toename van de melkproduktie rekening worden gehouden.

Afzet.

De afzet van melk en zuivelprodukten in de EEG, doch ook in de meeste andere landen, week in 1972 niet belangrijk af van de ontwikkelingen die zich reeds enige jaren aftekenden t.w.

- a) een stabiele tot licht dalende afzet van consumptiemelk en consumptiemelkprodukten.

Wel doen zich verschuivingen voor binnen dit pakket.

De afzet van volle consumptiemelk daalt, de vraag naar verse melkprodukten en halfvolle consumptiemelk stijgt.

- b) een duidelijk stijgende afzet van kaas in alle landen van de EEG

- c) een dalende boterafzet.

In Nederland was de boterconsumptie in de afgelopen jaren al tot een zodanig niveau gedaald dat een verdere teruggang nauwelijks mogelijk was. We zien thans echter dat ook in de andere EEG-landen het boterverbruik afneemt.

In de loop van enige jaren is het verbruik in West-Duitsland gedaald van 8,5 kg tot 7 kg per hoofd van de bevolking. Ook in Frankrijk en België is de consumptie dalende.

- d) een stabiele afzet van kaas, melkpoeder en gecondenseerde melk op markten van de derde landen.

Het probleem op de zuivelmarkt spitst zich toe op het melkvet. Omdat er voor boter een inleveringsregeling is kristalliseert zich het melkoverschot uit in boter.

Per 1 maart 1973, d.w.z. aan het begin van het nieuwe productie-seizoen, was de interventievoorraad in de Zes 290.000 ton (265.000 ton openbare opslag en 25.000 particuliere opslag). Men kan stellen dat dit surplus in één productie seizoen is gevormd, hetgeen vroeger nooit is voorgekomen.

De voorraden bevinden zich vooral in Frankrijk (130.000 ton) en Duitsland (115.000 ton).

Voor de andere produkten kan van een normale situatie worden gesproken. Wel moet hierbij worden opgemerkt, dat de export naar derde landen in 1972 op een lager prijsniveau heeft moeten plaatsvinden dan in 1971.

2) Rundvlees

De ontwikkeling van de produktie en de consumptie van rundvlees in de Zes vertoont het volgende beeld:

(x 1.000 ton)

	<u>Produktie</u>	<u>Consumptie</u>	<u>Zelfvoorzienings- graad</u>
1969	3.450	3.950	87%
1970	3.660	4.100	89%
1971	3.790	4.150	91%
1972	3.300	3.990	83%

De relatieve schaarste aan rundvlees - in 1972 geaccentueerd door een relatief lage produktie, mede tengevolge van een tendens tot uitbreiding van de melkveestapel - heeft ook geleid tot een krachtige stijging van de marktprijzen voor rundvlees. Een en ander blijkt uit het volgende overzicht.

	<u>Oriëntatieprijs</u>	<u>Gemidd.marktprijs in Nederland</u>	<u>2 in % van 1</u>
	<u>1</u>	<u>2</u>	
1969/70	f. 246,16	f. 242,60	99%
1970/71	f. 246,16	f. 241,10	98%
1971/72	f. 260,44	f. 275,30	106%
1972/73	f. 282,36	f. 296,45	105%

3. Combinatie van prijsbeslissingen 1973/74 met maatregelen tot herstel van het eenheidsprijsniveau in de Gemeenschap.

De monetaire ontwikkelingen van de laatste jaren zijn oorzaak geweest van het feit, dat de gemeenschappelijke markt is opgesplitst in een aantal deelmarkten met verschillende prijsniveau's in R.E. De volgende afwijkingen doen zich voor als gevolg van de facto re- en devaluaties, welke inmiddels hebben plaatsgevonden:

Duitsland	+ 7,61%
Benelux	+ 2,76%
Italië	- 10,- % *)
V.K. en Ierland	- 6,- % *)

*) Huidige afwijkingen bij een zevende wisselkoers.

Als vanuit deze situatie wordt gestreefd naar terugkeer van de gehele Gemeenschap tot één gemeenschappelijk prijsniveau in R.E., dan betekent dit in concreto dat:

- de landen die hebben gerevalueerd aanvaarden dat hun prijzen uitgedrukt in nationale valuta dalen met het revaluatie-percentage;
- de landen die hebben gedevalueerd aanvaarden dat hun prijzen uitgedrukt in nationale valuta stijgen met het devaluatie-percentage.

De vraag die voorbestemd is bij de discussies over de prijzen voor het jaar 1973/74 een centrale rol te spelen, is of en in hoeverre van de gelegenheid gebruik gemaakt dient te worden een stap te zetten op weg naar herstel van het eenheidsprijsniveau in de Gemeenschap. M.b.t. het antwoord op deze vraag is er sprake van een fundamentele tegenstelling tussen twee standpunten.

a. Volgens het ene standpunt vormt het eenheidsprijsniveau geen essentieel element van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Zeker zolang er geen volledige Economische en Monetaire Unie is gevormd, zijn volgens deze visie gelijke prijzen in gehele Gemeenschap niet mogelijk. Gezien de verschillen in ontwikkelingsfase van de economieën in de verschillende lidstaten dient er ruimte te zijn voor verschillen in prijsniveau's. Als essentiële elementen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid worden erkend:

- een geliberaliseerd handelsverkeer in agrarische produkten;
- een uniform beleidsinstrumentarium waarmee een preferentie voor de gemeenschapsproductie wordt gewaarborgd t.o.v. produkten uit derde landen;
- een gemeenschappelijke financiering van het markt- en prijsbeleid.

De huidige situatie in de Gemeenschap komt in grote lijnen overeen met deze beleidsconceptie. Met het stelsel van compenserende bedragen in het handelsverkeer zijn immers verschillen in prijsniveau's tussen de lidstaten ontstaan.

b. Het andere standpunt houdt in dat het eenheidsprijsniveau wel degelijk een essentieel element van het gemeenschappelijk landbouwbeleid vormt. Het hebben van verschillende prijsniveau's houdt volgens deze visie grote risico's in. Gevreesd moet dan worden voor een proliferatie van nationale elementen in het landbouwbeleid. De drie onder a. genoemde peilers van het gemeenschappelijk landbouwbeleid kunnen daardoor

ernstig in gevaar komen en leiden tot desintegratie.

Als middel om de gevolgen van re- en devaluatie op te vangen kan het onvermijdelijk zijn een stelsel van compenserende bedragen - en daarmee verschillende prijsniveau's - te aanvaarden. De afwijkingen van het gemeenschappelijk prijsniveau kunnen echter niet anders dan een tijdelijk karakter hebben; het eenheidsprijsniveau dient zo snel mogelijk hersteld te worden. In het verleden hebben Frankrijk en Duitsland na waardewijziging van hun munten dergelijke operaties uitgevoerd. Dat tot nog toe geen afspraken zijn gemaakt over de afbraak van de prijsafwijkingen die zijn ontstaan na het zwevend maken van de wisselkoersen van de DM, de gulden, de B.Fr., de lire en het Pond, houdt verband met het feit dat het hier geen formele revaluaties en devaluaties betreft, maar een overstappen op zwevende wisselkoersen. De afbraakproblematiek van de prijsafwijkingen is in die situatie verschoven naar het tijdstip waarop weer stabiele wisselkoersverhoudingen zouden ontstaan. Het is duidelijk, dat in deze conceptie, ervan uitgaande dat met het zwevingsakkoord stabiele wisselkoersverhoudingen tussen 6 lidstaten zijn geschapen, thans het tijdstip ^{is} aangebroken waarop bepaald moet worden op welke wijze het eenheidsprijsniveau dient te worden hersteld. Het ligt voor de hand dit te combineren met de vaststelling van de prijzen voor het jaar 1973/74, omdat dan wellicht voorkomen kan worden dat bepaalde lidstaten prijsverlagingen moeten toepassen.

De in het voorgaande geschetste fundamentele tegenstelling die in feite al geruime tijd bestaat, kwam nogmaals duidelijk naar voren in de inleidende discussie over de prijsbeslissingen 1973/74, die in de Raadszitting van 26 en 27 maart plaatsvond.

Duitsland huldigt op de meest uitgesproken wijze het eerste standpunt. Het wenst op geen enkele manier een relatie te zien tussen de prijsvaststelling en de afbraak van verschillen in prijsniveau's. Zeker niet zolang niet duidelijk is of de monetaire situatie zich werkelijk heeft gestabiliseerd. Bovendien zou een koppeling van prijsvaststelling en afbraak van prijsverschillen een onevenredig zware last leggen op de landbouw in de lidstaten met een sterke munteenheid, waardoor er geen ruimte overblijft voor aanpassing van de landbouwprijzen aan de stijging van het kostenniveau.

Ook België en Luxemburg spraken zich uit tegen een koppeling van de prijsvaststelling aan afbraak van prijsverschillen.

Engeland en Italië verklaarden zich bevreesd voor de gevolgen van een afbraak van de prijsverschillen voor hun binnenlandse consumentenprijzen. De inflatiebestrijding zou erdoor bemoeilijkt worden.

Geen van deze vier delegaties ging overigens zover als de Duitse, die het streven naar eenheidsprijzen het najagen van een fantoom noemde.

Het tweede standpunt wordt zeer nadrukkelijk gehuldigd door de Commissie en Frankrijk, waarbij ook Denemarken zich aansloot. Als de zaken nu op hun beloop worden gelaten, zal de gemeenschappelijke markt uiteen drijven, zo werd van deze zijde gesteld. Het uiterste moet worden gedaan om dit te voorkomen. De Franse delegatie vreesde zelfs een terugslag op het gehele proces van Europese eenwording als dit niet gebeurde.

De Nederlandse delegatie heeft in de gegeven omstandigheden een tussenstandpunt ingenomen. Enerzijds wordt grote waarde gehecht aan handhaving van een gemeenschappelijk prijspeil in de Gemeenschap. Konsekventie daarvan is de mening dat lidstaten die in het verleden een afwijkend prijspeil hebben gekregen als gevolg van monetaire ontwikkelingen, bereid moeten zijn een stap in de richting van herstel van het

gemeenschappelijk prijspeil te ondernemen. Anderzijds zou een dergelijke stap niet volledig de ruimte mogen wegnemen voor aanpassing van de prijzen aan het gestegen kostenniveau in lidstaten met een sterke munteenheid.

4. De inhoud van de voorstellen van de Commissie.

De voorstellen van de Commissie bestaan uit een tweetal categorieën van maatregelen t.w.:

- a. Prijsvoorstellen en bepaalde daarmee samenhangende maatregelen;
- b. Voorstellen, die verband houden met de ontwikkeling van de monetaire situatie.

ad a. Prijsvoorstellen en daarmee verband houdende maatregelen

In de bijlage wordt een volledig cijfermatig overzicht gegeven van de prijsvoorstellen van de Commissie.

Voor de belangrijkste produkten en produktengroepen volgt hierna een korte samenvatting van de voorstellen.

I. Akkerbouwprodukten

De Commissie stelt voor zachte tarwe, gerst, mais, koolzaad en suiker een prijsverhoging voor van 2,76%.

Voor harde tarwe wordt wel de richtprijs met 2,76% verhoogd, maar de interventieprijs blijft ongewijzigd.

Voor rijst blijven de prijzen ongewijzigd.

Voor rogge wordt voorgesteld de richtprijs met 6,76% te verhogen. Tegelijkertijd wordt echter voorgesteld de regionalisatie voor rogge af te schaffen en één enkele interventieprijs vast te stellen. Het voorstel van de Commissie betekent voor Nederland een verlaging van de rogge-interventieprijs in R.E. van 1,4%. Immers de in het kader van de regionalisatie voor rogge geldende interventieprijs voor Rotterdam van 96,79 R.E. in 72/73 wordt nu vervangen door de unieke interventieprijs van 98,17 R.E.

II. Melk

De Commissie stelt een verhoging van de richtprijs voor met 2,76% per 1 mei 1973. (Het melkprijsjaar 1972/1973 is met een maand verlengd tot 1 mei '73). Een tweede verhoging van de richtprijs wordt voorzien per 16 september 1973 en wel met 2%.

Om de boterconsumptie te stimuleren, wordt voorgesteld de interventieprijs met 20 R.E./100 kg te verlagen en bovendien een consumenten-subsidie van 10 R.E./100 kg te verlenen, waarvan de helft te financieren uit nationale middelen.

Tengevolge van de boterprijsverlaging moet de interventieprijs drastisch verhoogd worden van 54 R.E./100 kg tot 67,1 R.E./100 kg per 1 mei '73 en tot 69,75 R.E./100 kg per 16 september '73. De steun op ondermelk en op mager melkpoeder ondergaat slechts de helft van de invloed van de prijsverhoging van mager melkpoeder.

Om de melkproduktie af te remmen en de rundvleesproduktie zoveel mogelijk aan te moedigen, stelt de Commissie voor:

- een reconversiepremie bij omschakeling van melk op rundvlees;
- een premie in het kader van de ontwikkelingsrichtlijn voor die bedrijven, die zich gaan toeleggen op de rundvleesproduktie;
- het stopzetten van de steun bij aankoop van melkkoeien zoals voorzien in de ontwikkelingsrichtlijn.

III. Rundvlees

De Commissie stelt voor de orientatieprijs voor volwassen runderen te verhogen met 10,76% en voor kalveren met 5,76%. Om de producenten van rundvlees ook op langere termijn de nodige zekerheid te verschaffen, kondigt de Commissie voor het verkoopseizoen 1974/75 een prijsverhoging van dezelfde orde van grootte aan.

Naast de onder de paragraaf "Melk" genoemde maatregelen ter stimulering van de vleesproduktie wijst de Commissie er op dat het voorstel betreffende de landbouw in bergstreken maatregelen inhoudt, die de producenten in deze gebieden aansporen de rundvleesproduktie op te voeren.

IV. Varkensvlees

Voor varkensvlees stelt de Commissie een verhoging van de basisprijs voor met 6,76%. Dit voorstel van de Commissie vloeit voort uit de verhoging van de prijzen voor voedergranen, de stijging van de wereldmarktprijs voor eiwitrijk voeder en de stijging van de algemene produktiekosten.

V. Groenten en fruit

De voorstellen van de Commissie betreffende groenten en fruit houden in, dat het niveau van de aankooprijzen met gemiddeld 2,76% wordt verhoogd, waarbij de verhoging voor perziken en citroenen iets meer is dan het gemiddelde, voor peren daarentegen lager ligt dan het gemiddelde.

In februari 1973 heeft het COPA zijn standpunt met betrekking tot de landbouwprijzen voor het seizoen 1973/74 naar voren gebracht. Het COPA komt daarbij tot de conclusie, dat rekening houdend met een loonsverhoging van 12% en een stijging van de andere kosten met 5,9%, de landbouwprijzen met 7,14% moeten worden verhoogd om het landbouwkomen gelijke tred te laten houden met de inkomens buiten de landbouw.

Het COPA vraagt een verhoging van het prijsniveau met gemiddeld 7,5% en merkt daarbij op dat het probleem van de achterstand in de prijzen tengevolge van de onvoldoende prijsverhogingen tussen 1968/69 en 1971/72 onopgelost blijft.

Voor de belangrijkste produkten zijn de gevraagde prijsverhogingen: zachte tarwe + 4,5%; harde tarwe + 9%; rogge, gerst en mais + 5,5%; rijst + 7,5%; suikerbieten + 6,5%; rundvlees + 8,5%; varkensvlees 6,5%; en melk + 8,5%.

ad b Voorstellen, die verband houden met de ontwikkeling van de
monetaire situatie.

De Commissie heeft de gelegenheid van de vaststelling van de prijzen aangegrepen om te komen tot een belangrijke herziening van de maatregelen die genomen werden om de gevolgen van de monetaire gebeurtenissen voor de gemeenschappelijke landbouwmarkt zo goed mogelijk op te vangen.

Tot nu toe werd de R.E. in de nationale valuta's omgerekend tegen de bij het I.M.F. opgegeven pariteiten, die inmiddels bijna allemaal theoretisch geworden zijn. De Commissie stelt nu voor voortaan van de spilkoersen uit te gaan en voor de Lid-Staten die/zweven van /vrij "vaste representatieve koersen". Dit betekent dat de Lid-Staten die gerevalueerd of gedevalueerd hebben hun prijzen in nationale munteenheid moeten aanpassen. De onmiddellijke aanpassing zal in de praktijk moeilijkheden opleveren, vandaar dat er voorzien is in een machtiging voor een geleidelijke aanpassing, althans voor die produkten, waarvoor thans monetaire compensaties worden verleend.

De Commissie stelt voor in het kader van de prijsvoorstellen, dat de Beneluxlanden hun prijsniveau onmiddellijk tot het gemeenschappelijk niveau terugbrengen, terwijl West-Duitsland en Italië voorlopig nog een afwijkend prijspeil mogen houden. (W.D. + 4,85%, Italië - 6%).

Bij de beoordeling van de prijsvoorstellen dient men er dus rekening mee te houden dat de prijzen in West-Duitsland en in de Beneluxlanden met 2,76% verlaagd worden en voor Italië met 4% verhoogd worden. Voor die produkten waarvoor de Commissie een prijsverhoging voorstelt van 2,76% zouden in de Bondsrepubliek en in de Benelux de prijzen onveranderd blijven.

Voorts houden de voorstellen van de Commissie niet onbelangrijke vereenvoudigingen in van het systeem van compenserende bedragen. Door het gezamenlijk zweven van een aantal valuta's kan tussen de betreffende Lid-Staten volstaan worden met vaste compenserende bedragen.

Door niet langer de theoretische pariteit te gebruiken bij het omrekenen van de dollar voor de bepaling van de wereldmarktprijzen is het mogelijk de heffingen en restituties zodanig te berekenen dat in het handelsverkeer met derde landen monetaire compenserende bedragen achterwege kunnen blijven.

5. Door Nederland in te nemen standpunt

- De onderhandelingen in de Raad in april a.s. zullen uitermate moeilijk zijn. De positie van de drie toetredende landen, die reeds aanzienlijke prijsaanpassingen uit te voeren hebben, de monetaire ontwikkelingen alsmede de algemene economische toestand in meerdere Lid-Staten, zullen hun stempel drukken op de besprekingen.

Het is echter absoluut noodzakelijk dat overeenstemming bereikt wordt tussen de Negen. En falen zou zeer nadelig zijn voor de E.E.G. en zou algemeen en terecht als een desintegratieverschijnsel opgevat worden.

- Het uitgangspunt van de Commissie om tegelijkertijd met de vaststelling van de landbouwprijzen te streven naar een herstel van de eenheidsmarkt kan in principe onderschreven worden. Er dreigt een groot gevaar voor de gemeenschappelijke landbouwmarkt indien men

de weg van de eenheidsmarkt verlaat. Dit zou de deur wagenwijd openzetten voor allerlei nationale verlangens.

- De prijsvoorstellen van de Commissie zijn echter niet toereikend om Nederland in één enkele etappe weer naar het gemeenschappelijk prijsniveau te doen terugkeren. Deze prijsvoorstellen in samenhang met de beoogde monetaire operatie betekenen immers dat er nauwelijks enige prijsverhoging voor de landbouwsector overblijft, hetgeen tot een niet onaanzienlijke inkomensdaling in de landbouw zou leiden. Om het reële inkomen in de landbouwsector op hetzelfde niveau te handhaven is een gemiddelde prijsverhoging van 3 à 3,5% noodzakelijk.
- Voor het uitgangspunt van de Commissie dat bij de vaststelling van de prijzen mede de inflatiebestrijding moet worden betrokken, bestaat begrip, waarbij opgemerkt dient te worden dat men dit niet uitsluitend van de landbouw mag vragen.
Een kwantificering van de invloed van de prijsverhogingen van de landbouwprodukten op de indexcijfers voor de kosten van levensonderhoud laat zien, dat 1% prijsverhoging technisch overeenkomt met een stijging van 0,1 punt. Houdt men rekening met de actuele marktsituatie waarbij met name de prijzen voor rund- en varkensvlees aanmerkelijk boven de door de Commissie voorgestelde prijzen liggen dan is de invloed op het indexcijfer per 1% prijsverhoging 0,04 punt.
- Rekening houdend met de hierboven genoemde gegevens zou gestreefd moeten worden naar een zodanige prijsverhoging in combinatie met een zodanige stap in de richting van het herstel van het eenheidsprijsniveau, dat er nog een zekere prijsverhoging resteert voor de landen waarvan de munteenheid een opwaardering heeft ondergaan.
- De voorstellen voor de akkerbouwsector zijn geheel ontoereikend. De voorgestelde prijsverhoging wordt geheel weggenomen door de monetaire operatie. Het voorstel voor rogge betekent in verband met de wijziging van de regionalisatie een prijsverlaging.
- De tendens in de voorstellen van de Commissie betreffende de melk kan onderschreven worden. De prijsverhoging met 2% per 16 september lijkt niet strikt nodig. Het zou evenwel een middel kunnen zijn om een, vooral door Frankrijk gewenste, forse prijsverhoging van de melk op 1 mei te voorkomen.
Met de maatregelen ter afremming van de melkproduktie en stimulering van de vleesproduktie kan worden ingestemd. De bevordering van de boterconsumptie is zeer noodzakelijk. Of de door de Commissie voorgestelde omvang van de prijsverlaging het meest adequate bedrag is moet nader onder ogen worden gezien.
De prijsvoorstellen voor rundvlees en varkensvlees zijn verantwoord.

2 april 1973.